

2014 m. Lietuvos Dainų šventės Folkloro diena  
2014 m. liepos 4 d.  
Bendri žaidimai, rateliai, šokiai

19 val. Pabaigos koncertas-vakaronė „Laimei vartus atvėrus...“  
Katedros aikštėje, Didžiojoje scenoje

PRADŽIA - GIMIMAS

119. AK TU ZARA ZARELA

Ak tu za - ra, za - re - la, ly - lia ly - lia,  
auš - ri - ne žvaigž - de - la, ly - lia ly - lia.

- |  |   |
|--|---|
| 1. Ak tu zara, zarela,<br>Lylia lylia,         | 10. Alžbieciūte jaunaja,<br>Lylia lylia,          |
| 2. Aušrine žvaigždela,<br>Lylia lylia,         | 11. Ciktai vede parvede,<br>Lylia lylia,          |
| 3. Užtekėjusia saulalai,<br>Lylia lylia.       | 12. Jurgucis jaunasiai,<br>Lylia lylia.           |
| 4. O prie tai saulalai,<br>Lylia lylia,        | 13. Parvedijs bucava,<br>Lylia lylia,             |
| 5. Teka gilia upela,<br>Lylia lylia,           | 14. Tris kasnykus davanaja,<br>Lylia lylia.       |
| 6. A un tas upelas,<br>Lylia lylia,            | 15. A vienas raudanesnis,<br>Lylia lylia,         |
| 7. Tį staveja lieptelis,<br>Lylia lylia.       | 16. Kad būt Alžbieciūte veselna,<br>Lylia lylia,  |
| 8. Niekas pra jį nevaikščiaja,<br>Lylia lylia, | 17. A kitas žalesnis,<br>Lylia lylia,             |
| 9. Ciktai aja paraja,<br>Lylia lylia,          | 18. Kad būt Alžbieciūte gražesne,<br>Lylia lylia, |

Past.: Prie mikrofonų dainuoja JORĖS moterys, scenoje ratuoja „Virvytės“, „Raskilos“, „Ratilio“, „Goštautos“ (?), „Dailingės“ (?) mamytės su mažais vaikais.

# VAIKYSTĖ

## SUKTINUKAS

Parodė Simno kultūros namų folkloro ansamblis.  
Užrašė Kazys Poškaitis 1991 m.

1. ♩ = 104

Populiarus jaunimo pasilinksminimų šokis, šoktas trejetukais – dvi merginos ir vaikas (paprastai, kai merginų būdavo daugiau negu vyrų). Trejetukų gali būti kiek nori. Kaip nurodo pateikėjai, grodavo šią ar bet kokią kitą polką. Muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4.

### Šokio eiga

Trejetukas (dvi merginos ir vaikas) sudaro ratuką ir susikabina jame paprastai žemai (1 brėž.).

#### 1. Ratukas (8 tkt.)

##### 1 - 4 taktas

Šokėjai suka polkos žingsniu ratuką į dešinę (1 brėž.).

##### 5 - 8 taktas

Trejetukas suka tokiu pačiu žingsniu ratuką į kairę.



1 brėžinys

#### 2. Pynutė (8 tkt.)

##### 1 - 4 taktas

Antroji mergina ir vaikas pakelia sukabintas rankas, o pirmoji, lįsdama pro padarytus vartelius, šoka aplink vaikiną keturis polkos žingsnius ir grįžta į savo vietą. Vaikas tuo metu šoka vieną polkos žingsnį vietoje, po to trimis polkos žingsniais apsisuka per dešinį petį, nepaleisdamas merginos rankos. Antroji mergina šoka polkos žingsnį vietoje (2 brėž.).

##### 5 - 8 taktas

Šokėjai pakartoja 1 - 4 takto judesius, tik vartelius padaro vaikas ir pirmoji mergina, o lenda pro juos antroji.

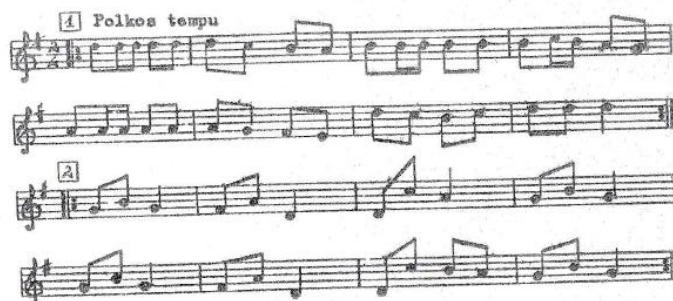


2 brėžinys

Past.: Scenoje šoka REKETUKO mažieji, scenos gilumoje, apačioje, aplink – visi mažųjų vaikų turintys vaikų folkloro ansambliai. Groja RATILĖLIO kapela su cimbolais.

## MALŪNĒLIS

Šis "Malūnēlis" variants (kaip ir parādīts 1. j.) ir smagus, enerģisks, latvišķos kilmēs šokis, paplīdis šiaurējā Ziemeļlatvijā, šiaurēs rytų Aukštaitijā - t.y. Latvijai artīmuosē rajonuosē; ļabi mēgstams jaunimo vakaruosē. Muzika āviejū deliū po šēšiolika taktū, metrs 2/4. Tempas greitas.



### Šokis eiga

Dvi šokēju pors ištienis pečū sukštjje dešines renkūs i oestru, susikebins ir sudro žveigždutē. Keirēs renkūs laikomos laisvai.

#### 1. Malūnēlis (16 tkt.)

1 - 7 taktis

Šokēji pēprestuoju srba bēgamoju žingusu (žingusis kas ketvirtinē) suka žveigždutē pasauliui (1 pieš.).

8 taktis

Sustoje ir triskart suploje priēš sēve delneis ("viens-ir-āu").

9 - 15 taktis

Šokēji, susikebinē keirēmis renkūmis, suka žveigždutē priēš sēulē (žingusis, kas ketvirtinē) (2 pieš.).

16 taktis

Pakertojami 8 takto judesisi.

#### 2. Polka (16 tkt.)

Vaikins kas polkai susikebins su mergina, kuri suko žveigždutē jo keirēje. 8 taktis šoka polkū, sukdamiesi i vienā pusē, kitus 8 taktis - i kitā.

Kirtojent šokī, polkos metu išsiskaidžiusios pors gali āuderyti naujos sudētis žveigždutes ir vēl sukti "malūnēli" nuo pradžios. Tokiu būdu pors dažnsi mainosi.

Kitas variāntes. Šokēji gali sukti žveigždutē, išsidēstē tsip: vaikins grets kito vaikino ir mergins uē merginos (3 pieš.). "Malūnēlis" 8 taktis sukams i vienā pusē, 8 taktis - i kitā pusē. Susidorent poroms polkai, viens kuri uors pere pake-lis sukabintas renkas varteliasis, o kitos pors vaikins langvai patreukis uē renkos sēvo merginā. Ši prēneris pro vartelias, ir visos pors, susikēbinusios kas polkai, smagiai šoka visus 16 taktū i vienā ir i kitā pusē.



Past.: Scenoje groja KURŠIUKŲ, ČIUČIURUKO kapelos, šoka visi mažųjų vaikų turintys vaikų folkloro ansambliai. Taip pat visoje aikštėje šoka visų vaikų (bet ir suaugusiųjų) ansamblių šokėjai.

## VĒLKA OUDEG

Linksmas, azartiškas, todėl vaikų mėgiamas gaudymosi ratelis. Muzika dviejų dalių, metras 2/4. Pirmoji dalis trunka aštuonis taktus, antrosios keturių taktų melodija kartojama, kol sugaunama „uodega“ arba nusibosta.

1. Lētai

2. Greičiau

vėl-ka ou-deg, vėl-ka ou-deg, mēš-kuos-gau-ruo-te-ne, Kas tuos dai-nēs  
ne-muo-lies, vėl-ka ou-deg nu-ciel-pies.

### Žaidimo eiga

#### 1. Virtinės vedžiojimas (8 tkt.)

*Vēlka oudēg, vēlka oudēg,*

*Meškuos gauruotēnē,* 2x2

Žaidėjai sustoja virtinė (t. y. susikabina per liemenį). Priekyje stovintis (pirmasis) žaidėjas visaip vingiuodamas vedžioja visą virtinę. Sutartinai krypuodami nuo kojos ant kojos (kas ketvirtinė), visi žaidžiantieji lėtai dainuoja aukščiau pateiktus žodžius.

#### 2. „Uodegos“ gaudymas“ (4x n tkt.)

*Kas tuos dainēs nemuokies,*

*Vēlka oudeg nuciulpies.* 2xn

Dabar visi dainuoja greitesniu tempu, o stovintysis virtinės priekyje pradeda gaudyti „uodegą“ (t. y. stengiasi sučiupti paskutinį virtinėje stovintį žaidėją). Gaudytojui nėra lengva, nes niekas virtinėje nepaleidžia vienas kito liemens, tad norėdamas pajudėti pirmasis žaidėjas turi tempti paskui save visą virtinę. Jei pavyksta sugauti, pirmuoju stoji sugautasis. O jei ilgiau pavargus gaudytojas taip ir nesugauna „uodegos“, žaidimas kartojamas nuo pradžių su tuo pačiu gaudytoju.

Var. : Galimas ir kitoks žaidimas, kuomet stovintysis virtinės priekyje ne šiaip gaudo paskutinį („uodegą“), o stengiasi užduoti jam „žiužiu“, kurį turi rankoje nuo pat žaidimo pradžios.

Past.: Scenoje kelios – REKETUKO, KURŠIUKŲ, ALKSNIUKŲ, KUPOLYTĖS, KUKUČIO... – „vilko uodegos“.

Scenos apačioje, aplink – kitų vaikų ansamblių „uodegos“. 3-ią kartą žaidžiant „uodegos“ nuvinguoja nuo scenos.

## JAUNYSTĖ

### GEGUTYTE PILKA

Parodė Pranas Kukniauskis, g. 1904 m., gyv. Kvėdarnoje, Silalės r.  
Užrašė Živilė Pelakauskaitė 1987 m.

Gegutyte pilka, rinkis sau puorelį. Jei tau šitas netika, rinkis puorą sau kitą.  
sau kitą.

Ratuodavo neribotas lyginis porų skaičius bet kuria proga. Ratelio muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4.

### Ratelio eiga

Visi sustoja dviem eilėm, merginų eilė priešais vaikinų eilę.

#### 1. Eilių suartėjimas (8tk.)

1-4 taktas

*Gegutyte (karvelieli) pilka (pilks),*

*Rinkis sau puorelį.*

Eilės trimis žingsniais, ketvirtuoju pristatant suartėja ir tokiais pat žingsniais grįžta atbuli atgal.

5-8 taktas

Visi kartoja tą patį tekstą ir tuos pačius judesius.

#### 2. Poros pasirinkimas (n tkt.)

1-n taktas

*Jei tau šitas (a) netika,*

*Rinkis puorą sau kitą. 2xn*

Paskutinė eilėje šokėja (arba šokėjas – pagal tai, kurio – gegutytės ar karvelėlio - vardu dainuota) renkasi sau porininką: pradedant paskutiniu eilėje, priešingos lyties šokėjai vienas paskui kitą eina pro besirenkančiąją, kuri nepasirinktuosius nuploja, o pasirenkamam linkteli galva; nepasirinktieji eina pro eilių tarpą į priekį ir, apėję pusratį, stojasi priekyje į tos lyties šokėjų eilę; eilė juda link besirenkančiosios tol, kol ji pasirinktajam linkteli galva.

Ratelis kartojamas dar kartą, bet susidariusioji pora jau nedalyvauja – jie lukūriuoja netoliese. Ratuojama tol, kol visi pasirenka poras.

Past.: Šioje dalyje dalyvauja jaunimo ansambliai – PORINGĖ, LINAGO, MINDRĖ, taip pat vaikų ansamblių – DOLIJOS, REKETUKŲ, BITULOS, RATILĖLIO, ALKSNIUKŲ, SERBENTĖLĖS, RAMTATŪRIO, GILĖS, ALKSNIUKŲ, KURŠIUKŲ ir kt.? - vyresnieji vaikai. Scenoje PORINGĖ, DOLIJA, RATILĖLIS, BITULA ... (kas išmoksite parašykite [folkloras@llkc.lt](mailto:folkloras@llkc.lt)). Ratelio eigoje susidariusios poros stovi aplink ir laukia šokio.

## TRUMPAKOJIS

Šokis tinkamas po truputį iškviesti šokti visą pulką. Pradedama viena pora, o kiti šokėjai stovi aplink bet kokia tvarka, rankomis nesusikabinę. Muzika dviejų dalių po šešiolika taktų, metras 2/4.



### Šokio eiga

#### 1. Pasivaikščiojimas (16 tkt.)

##### 1 – 16 taktas

Susikabinę kaip valsui pirmoji pora „pasimandravodami“ vaikštinėja šen bei ten paprastuoju žingsniu kas ketvirtinė. Vaikšto laisvai keisdami kryptį, prieidami prie kitų šokėjų, jiems linkteli arba praeina pro šalį.

#### 2. Sukimasis parankėmis ir kvietimas (16 tkt.)

##### 1 – 8 taktas

Šokėjai susikabina už dešinių parankių ir sukasi vietoje paprastuoju žingsniu.

##### 9 – 14 taktas

Dabar šokėjai susikabina už kairių parankių ir sukasi vietoje į priešingą pusę.

##### 15 – 16 taktas

Pora išsiskiria, nes kiekvienas eina kviesti kokio nors stovinčio šokėjo.

Šokis kartojamas nuo pradžių, bet dabar šoka jau dvi poros. Šių porų šokėjams išsikvietus dar po vieną, trečią kartą jau šoka keturios poros. Dar kitą kartą šoks jau šešiolika porų. Šokama tol, kol iškviečiami visi stovintieji dalyviai.

Past.: šokama 4-is kartus, kol pradedant viena pirmąja TRUMPAKOJO pora, iškviečiama 16 porų. Tada Trumpakojis non stop pereina į Čitijanką. Prie mikrofonų groja PORINGĖS kapela. Kas dar išmoksite? – labai prašau, siūlykitės [folkloras@lkc.lt](mailto:folkloras@lkc.lt)

## ČITJANKA (KITAJANKA)

Parodė ir pagrojo Jurgis Petrikas, g. 1910 m. Plungėje, gyv. Norvaišių k., Šateikių apyl., Plungės r.  
Užrašė Eugenija Venskauskaitė, Dalia Urbanavičienė 1989 m., melodiją šifravo D. Urbanavičienė.



Tai ne vienintelis Plungės apylinkėse užrašytas keistoku pavadinimu šokio variantas. Pateikėjo žodžiais, šokis gali būti "atėjęs" iš Oginskio dvaro, kuriame jo tėvas dirbo meistru, taip pat grojo šokiams harmonika, bandonija. *Čitjanka* - porinis pasilinksminimų šokis. Poros gali šokti ir pabirai, nors geriau ratu, kad būtų tvarkingiau. Muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 4/4.

### Šokio eiga

Šokėjai poroje sustoja vienas priešais kitą, susikabinę abiem ištiestom rankom.

#### 1. Trikampis žingsnis ir paėjimai (8 tkt.)

##### 1 taktas

Stovėdami vietoje, šokėjai dešine koja atlieka trikampį žingsnį (t.y. kojų pirštais "braižo" trikampį):

"viens" - tiesti pažemiu dešinę koja pirmyn;

"du" - braukti į šoną dešinėn;

"trys-ir-keturi" - sutrepsėti, pradėdant dešine koja.



1 brėžinys

##### 2 taktas

Stovėdami vietoje, šokėjai pakartoja 1 takto judesius, tikta kaire koja, o takto pabaigoje ne trepsi, o tik pristato kairę koja.

##### 3 taktas

Pradėdami dešine koja ir nekeisdami susikabinimo, šokėjai sukasi keturiais paprastaisiais žingsniais (arba dviem paprastaisiais ir vienu pristatomuoju) pusę rato pasauliui (1 brėž.).

#### **4 taktas**

Tokiu pačiu būdu - dviem paprastaisiais ir vienu pristatomuoju - šokėjai, pradėdami dešine koja ir sukdamiesi pusę rato pasauliui, grįžta į savo vietas (2 brėž.).

#### **5 - 8 taktas**

Visi pakartoja 1 - 4 takto judesius.



2 brėžinys

### **2. Paėjimai, apsukimas ir polka (8 tkt.)**

Šokėjai paleidžia sukabintas rankas - vaikinai kairę, merginos dešinę - ir pasisuka šokio kryptimi.

#### **1 taktas**

„Viens-ir-du“ - mostelint sukabintas rankas ėjimo kryptimi, šokti trepsėtinės polkos žingsnį pirmyn (3 brėž.);

„trys-ir-keturi“ - mostelint sukabintas rankas atgal, sutrepsėti vietoje (4 brėž.).

#### **2 taktas**

Vaikinai apsuka merginą (ji sukasi paprastuoju žingsniu) po dešine ranka per dešinę petį. Baigdami sukinį, abu susikabina kaip valsui.

#### **3 - 4 taktas**

Pora šoka polką smulkiu trepsėtinės polkos žingsneliu, sukdamasis dešinėn.

#### **5 - 8 taktas**

Šokėjai pakartoja 1 - 4 takto judesius.

Toliau vėl šokama nuo pradžios, kol muzikantui pabosta groti.



3 brėžinys



4 brėžinys

Past.: Ir scenoje, ir visur aplink šokame 4-is kartus. Tada šokis vėl non stop pereina į paprastą polką. Vienintelė jos ypatybė – kad kartis nuo karto, muzikantams šūktelėjus – „su kitu“ – visi palieka savo porininkus ir energingai ieškosi kito partnerio. Prie mikrofonų groja tie patys, o gal dar kas nors? - labai prašau, siūlykitės folkloras@llkc.lt



## VEDYBOS

### MARČPIEČIO APLINKINIS

Parodė Agnietė Virbačienė, g. apie 1857 m., gyv. Barzduose, Vilkaviškio r.  
Užrašė Juozas Lingys 1948 m.

Lėtai



Kai pasakotoja buvo dar visai jauna, tai tada jaunosios tėvai į jaunojo pusę atvažiuodavo ne kartu su jaunąja, o rytojaus dieną priešais marčpietį kartu su pasekėjais. Pasekėjų turėdavo būti didelis pulkas. Tai - jaunosios draugai, draugės, giminės, kaimynai. Visi jie atvykdavo, lyg norėdami pasižiūrėti, kur ir kaip gyvens marti, lyg norėdami ją susigrąžinti.

Pasekėjams atvykus, tuoj būdavo ruošiami iškilmingi pietūs - marčpietis. Jaunoji užtiesdavo stalus naujomis staltiesėmis, trobą, nors būdavo ir netamsu, apšviesdavo žvakėmis, kurias išdėliodavo visur: ant stalo, ant langų, ant krosnies ir visur, kur tik įmanoma. Svočia dėdavo ant stalo savo pyragus ir kitus valgius.

Pradžioje jaunojo šalis sėsdavo vienoje stalo pusėje, o jaunosios - kitoje. Kiek užkandus, griežikai sukildavo iš užstalo. Jų būdavo trys: du su smuikomis, vienas su būgneliu. Griežikai užimdavo savo vietas ant suolo, arti durų. Tada piršlys pradėdavo *Aplinkinį*, išvesdamas šokti jaunosios svočią. Šiek tiek pašokę, jie išsiskirdavo. Tada piršlys iškviesdavo jaunąją, o svočia - jaunąjį. Jie kurį laiką šokdavo ratu, pora paskui porą. Pagal lėtą pirmosios šokio dalies melodiją šokdavo lėtai ir iškilmingai. Per antrąją muzikos dalį (buvo grojama kokia nors polkos melodija) šoko polką, gan greitai sukdamiesi. Po to jau būdavo kviečiami ir kiti vestuvinininkai: jaunųjų tėvai, pamergės, pabroliai, giminės ir kiti. Į šokį būdavo įtraukiami visi, kurie mokėjo bent kiek šokti, netgi vaikai. Kiekvienas stengdavosi iškviešti priešingos šalies asmenį. *Marčpiečio aplinkinis* buvo labai ilgas šokis, nes visi vyrai turėjo pašokti su visomis moterimis, o visos moterys - su visais vyrais. Esą, jei abiejų pusių giminės pašoka per marčpietį vieni su kitais, tai priešingos giminės niekada nesipyks. Pabaigoje į porą būdavo suvedami jaunieji. Po šokio prie stalo sėsdavo jau susimaišę - jaunojo pusės vyrai sėsdavo su jaunosios pusės moterimis, o jaunosios pusės vyrai - su jaunojo pusės moterimis.

Grojant lėtąją šokio dalį, šokantieji susikabindavo poroj panašiai kaip suktiniui, tik dešinę ranką vyras nuleisdavo žemyn arba uždėdavo moteriai ant klubo, o ne apkabindavo per liemenį. Taip susikabinę, jie trepsėdami lėtai eidavo ratu iškilmingu žingsniu. Grojant greitąją dalį, šokėjai susikabindavo kaip valsui ir šokdavo polką.

Po Pirmojo pasaulinio karo jau nebeteko nei girdėti, nei matyti šokant *Aplinkinį*, nes ir visi kiti papročiai buvo gerokai nunykę.

Past.: Kiek teko matyti, šį šokį moka ŽIBINYČIA, PORINGĖ. Gal dar kas nors mokate, ar išmoksite? Kaip konkrečiai tai atrodo, galite pamatyti DVD „Šoks broliukai šokinį“.

## SUGLAUSTINIS

Parodė Radviliškio r. Baisogalos kultūros namų folkloro ansamblis "Dainoriai".



Pasilinksminimo šokis, išsiskiriantis ypatingu susikabinimu: šokėjai sustoja vienas priešais kitą (tolėliau vienas nuo kito nei įprasta), pasilenkdami vienas kito link, suglaudžia galvas taip, kad jos atsiduria (tiesiog guli) vienas kitam ant dešinio peties; dešinėmis rankomis moterys pasiekia „spadnyčias“ ir prilaiko jas, uždėdamos rankas už nugaros; vyrai tuo tarpu savo kaires rankas uždeda ant moterų dešinių, „spadnyčias“ prilaikančių rankų (apkabina jas); moterų kairė ir vyrų dešinė rankos sukabintos kaip įprasta valsio susikabinimui. Šokio muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4. Pirmoji dalis lėtesnė, ji kartojama tiek kartų, kiek kartų norima pakeisti partnerį (dažniausiai keturis kartus). Antroji - smagi ir greita, jos aštuonių taktų melodija kartojama du kartus.

### Šokio eiga

Susikabinę jau aprašytuju būdu, šokėjai sustoja ratu, vyrai – nugarą į centrą, priešais savo moteris.

#### 1. Pasivaikščiavimai susiglaudus (8 tkt.xn)

##### 1 taktas

Truputį siūbuodami klubais šokėjai pasilenkę žengia du pristatomus žingsnius pagal moterį dešinėn.

##### 2 taktas

Visi šoka dar vieną pristatomą žingsnį pagal moterį dešinėn, bet dabar jau dvigubai lėčiau.

##### 3 – 4 taktas

Šokėjai pakartoja 1-2 taktų judesius į priešingą pusę (pagal moterį kairėn).

##### 5 – 8 taktas

Visi dar kartą kartuoja 1 – 4 taktų judesius.

##### 9 – 16 taktas

Muzikantai, nutęsdami paskutinę aštunto takto natą, kiek lukterė, kol kiekviena moteris neatsitiesdama nežymiai pereina prie gretimos poros vyro, šokančio jos dešinėje. Naujai susidariusios poros vėl susikabina ir neatsitiesdamos toliau ratu šoka 1-8 takto judesius.

Moterys dar kartą pereina prie kitų vyrų ir šoka su jais jau aprašytuju būdu (17-24 taktas). Po to jos pereina prie jau ketvirtųjų vyrų (25-32 taktai). Tokiu būdu moterys pašoka po aštuonis taktus su keturiais vyrais. Ar bus šokama su keturiais, ar su mažiau-daugiau vyrų – susitarimo reikalas.

#### 2. Sukimasis (16 tkt.)

##### 1 – 8 taktas

Taip pat susikabinusios ir gerokai pasilenkusios šokėjų poros smagiai sukasi prieš saulę. Galimi du žingsnio variantai: šoninis ir stryknis ant abiejų kojų kas ketvirtinė.

##### 9 – 16 taktas

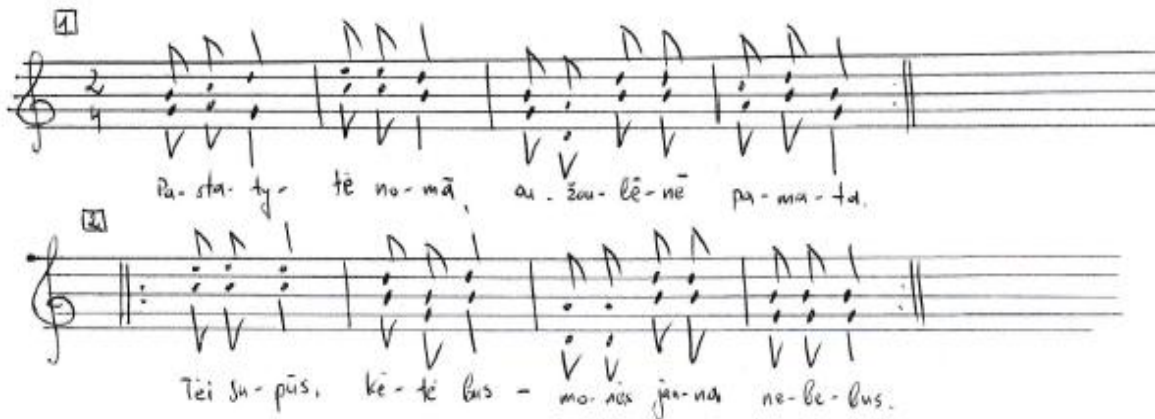
Tokiu pačiu būdu šokėjai smagiai sukasi į priešingą pusę (pasauliui).

Past.: Šį šokį scenoje rodys DAINORIAI ir kiti Radviliškio r. AIDIJOS šokėjai (?). Kas dar galėtų prisijungti scenoje, o ne tik aplinkui?

# NAMAI

## PASTATYTI NOMA

Ratelis, tinkamas įkurtuvėms arba šiaip susibūrimams. Ratuotojų skaičius nesvarbu, tačiau jis turi būti porinis. Muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4.



Pa-sta-ty- tē no-mā, au-žou-lē-nē pa-ma-ta.  
Tēi su-pūs, kē-tē bus - mo-nēs ja-na ne-be-bus.

### Ratelio eiga

Visi ratuotojai susikabina paprastai žemai į du bendrą centrą turinčius ratus: pvz., viename vyrų, kitame – moterų.

#### 1. Du ratai (8 tkt.)

1 – 8 taktas

Pastatyte nomā,

Oužoulēnē pamatā. 2x2

Abu ratai paprastuoju žingsniu kas ketvirtinė sukasi į priešingą puses.

#### 2. Sukimasis už parankių (8 tkt.)

1 – 4 taktas

Tēi supūs, kētē bus –

Monēs jauna nebebus. 2x2

Vidinio ratuko šokėjai atsisuka į išorinį ratą, susikabina su priešais esančiu ratuotoju už dešinių parankių ir sukasi vietoje paprastuoju žingsniu.

5 – 8 taktas

Dabar šokėjai susikabina už kairių parankių ir sukasi vietoje į priešingą pusę, pakartodami tekstą ir melodiją.

Past.: Scenoje ir prie scenos rodo Skuodo, Mosėdžio folkloro ansambliai, MĖGUVA, VIRVYTĖ, ALKSNA, ALKSNIOKĀ, RĖMOLĖ, RĖMOLIOKĀ... kiti žemaičiai?

Visur aplinkui sceną irgi ratuojama.

## ŠOKS TĖVELIS ŠOKINI

Rateli gali ratuoti bet koks ratuotojų skaičius. Tai ramus, orus ratelis. Muzika dviejų dšlių, po keturis taktus. Metrns 4/4.

1

2 Šoks tėvelis šo - ki - ni šok' šok' šok'

Tai bus gražu pa-žiū-rēt i tė-ve -lio šo- ki-ni.

### Ratelio eiga

Ratuotojai sustoja į bendrą ratelį ir susikabina rankomis paprastai žemai.

#### I

1. Ratas (4 tkt.)

"Šoks tėvelis šokinį, } 2 k.  
Šok, šok, šok".

Paprastuoju žingsniu (žingsnis kas ketvirtinė) ratelis sukamas dešinėn.

2. Žvaigždutė ir sukimasis už parankių (4 tkt.)

1 - 2 taktas

"Tai bus gražu pažiūrēt  
i tėvelio šokinį".

Vaikinai iš bendro rato sueina į centrą, ištise dešines rankas sudaro žvaigždutę ir paprastuoju žingsniu suka ją pasauliui. Mergaitės eina ratu pavieniui priešinga kryptimi (1 pieš.).

3 - 4 taktas

"Tai bus gražu pažiūrēt  
i tėvelio šokinį".

Vaikinai išerdo žvaigždutę, prieina prie mergaičių ir, susikabina su jomis už kairių parankių, lėtai sukasi su jomis vietoje, žengdami kas ketvirtinė.

Toliau ratelis kartojamas nuo pradžios. Šokdami dainuoja:

II

"Šoks močiutė šokinį." } 2 k.  
 Šok, šok, šok. }  
 Tai bus gražu pažiūrėt } 2 k.  
 Į močiutės šokinį!" }

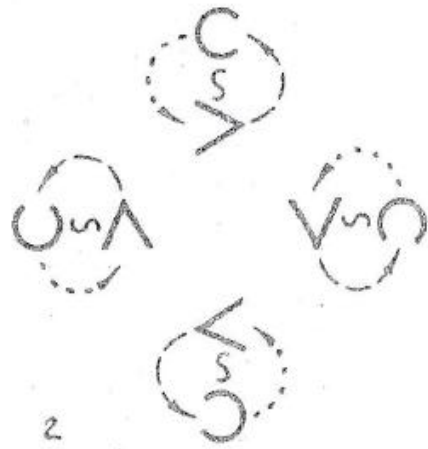
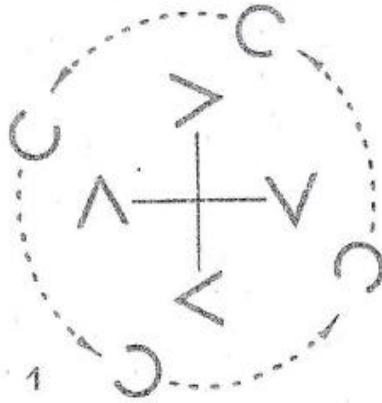
III

Šoks brolelis šokinį } 2 k.  
 Šok, šok, šok. }  
 Tai bus gražu pažiūrėt } 2 k.  
 Į brolelio šokinį. }

IV

Šoks sesutė šokinį } 2 k.  
 Šok, šok, šok. }  
 Tai bus gražu pažiūrėt } 2 k.  
 Į sesutės šokinį. }

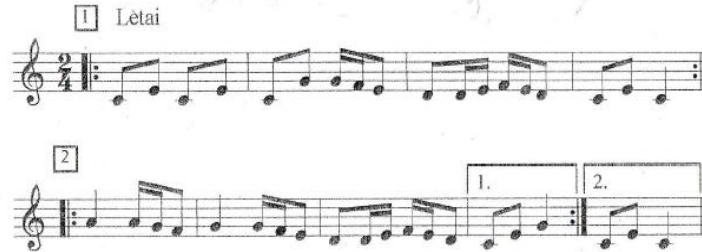
Pastaba: Žvaigždutę vidury gali sukti ir mergaitės, tada vaikinai eis aplink.



Past.: Scenoje RASKILA ir VIRVYTĖ? Taip pat šoka „visa aikštė“.

## FINALAS LELINDERIS

*Šio šokio tikslios metrikos nepavyko nustatyti. Atrodo, kad jį išplatino Klaipėdos fakultetų folklorininkai daugiau kaip prieš dešimtį metų, vėliau jį pamiršo kauniškiai (E. Venskauskaitės past.).*

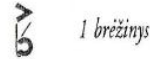


*Lelinderiu* vadinami šokiai ypač būdingi Žemaitijai, tačiau šio varianto šokimo būdas ne visai įprastas. Šokama poromis, tinka šokti ratu. Muzika rami, dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4.

### Šokio eiga

Poros šokėjai sustoja vienas greta kito ir susikabina per pečius (t.y. vaikinai kaire ranka paima pusiau į kairę laisvai ištiestą merginos ranką, o mergina – dešine ranka į ant pečių padėtą vaikinų kairę ranką (1 brėž.).

#### 1. Paėjimai ir sutrepsėjimai (8 tkt.)



##### 1 - 2 taktas

Pradėdami išorinėmis kojomis, šokėjai eina spyruokliuodami, tarsi vilktų kojas, keturis paprastuosius žingsnius pirmyn.

##### 3 taktas

Abu pasisuka vienas į kitą, paleidžia sukabintas dešines rankas ir šoka pristatomąjį žingsnį, nutoldami vienas nuo kito (2 brėž.).

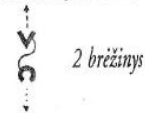
##### 4 taktas

Šokėjai sutrepsi vietoje ("viens-ir-du"), ir vėl susikabina per pečius.

##### 5 - 8 taktas

Visi pakartoja 1 - 4 takto judesius. 8 takto pabaigoje šokėjai lieka susikabinę kairėmis rankomis.

#### 2. Pristatomieji žingsniai vietoje ir apsisukimai (8 tkt.)



##### 1 taktas

Šokėjai atlieka pristatomąjį žingsnį dešine koja vienas kito link (galima akimis "linktelti" vienas kitam).

##### 2 taktas

Šokėjai atlieka pristatomąjį žingsnį kaire koja vienas nuo kito (2 brėž.).

##### 3 taktas

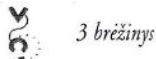
Mergina apsisuka keturiais paprastaisiais žingsniais kas ketvirtinė vietoje per dešinę petį po vaikinų kairę ranką (3 brėž.); vaikinai gali paėjėti pristatomuoju žingsniu merginos sukimosi kryptimi.

##### 4 taktas

Abu šokėjai sutrepsi vietoje ("viens - ir - du").

##### 5 - 8 taktas

Visi pakartoja 1 - 4 takto judesius.



Past.: Finalinis bendras šokis. Šoka visa aikštė, visur, kur tik įmanoma. Scenoje šoka ir groja žemaičiai – RATAA, SALDUVĖ, TADUJA, MĖGUVA, ALKSNA....?

# BENDRI VISŲ REGIONŲ ŠOKIAI

ANTANAS

Past.: Scenoje suvalkiečiai - DIEMEDIS?, NOVA?...?

Parodė M. Bernolukė, g. apie 1989 m., gyven. Pivriškuose, Vilkaviškio r.  
Užrašė P. Preikšas 1936 m.

1 ♩ = 112

An - tans su pa - čia, An - ta - nė - li, ar tu čia?

2

An - tans pa - čiai ne - pa - ti - ko, - be - gu - lin - ti ji pa - li - ko.

Šį šokį jaunimas šokdavo poromis, muzikantai pritardavo linksma dainele.  
Šokio muzika dviejų dafių po aštuonis taktus, metras 2/4.

## Šokio eiga

Pora susikabina per pečius: vaikinai kaire ranka paima merginos kairę, o dešinė apkabina per petį ir paima jos dešinę ranką (1 brėž.).

### 1. Šokis vietoje (8 tkt.)

U V 1 brėžinys

*Antans su pačia,*

*Antanėli, ar tu čia?*

2x2

#### 1 taktas

"Viens" - stovint ant dešinės atraminės kojos, tiesti kairę koją pusiau kairėn;

"du" - pristatyti kairę koją prie dešinės.

#### 2 taktas

Šokėjai sutrepsi ("vier s - ir - du"), pasisukdami pusę rato (pradedama kaire koja). Sukamasi nekeičiant susikabinimo, tik perkelfiant rankas ant kito peties; dabar mergina atsideria vaikinui iš kairės (2 brėž.).

#### 3 - 4 taktas

Pradėdami dešine koja, šokėjai pakartoja 1 - 2 takto judesius.

#### 5 - 8 taktas

Šokėjai pakartoja 1 - 4 takto judesius.

U V 2 brėžinys

### 2. "Persivertimai" (8 tkt.)

*Antans pačiai nepatiko, -*

*Begulintį ji paliko.*

2x2

#### 1 - 8 taktas

Šokėjai rankų nepaleidžia. Vaikinai kelia aukštyn kairę, mergina - dešinę ranką ir išsdami pro susidariusį tarpą, sukasi aplink save vietoje (dažniausiai vienas per vieną taktą, kitas per antrą). "Kai šoka daug porų, tai sukimasis labai gražiai atrodo." - P. Preikšo pastaba.

Šokis pakartojamas nuo pradžios.

## SULAMO VALSAS



Taip pavadintas kelių figūrų valsas buvo labai paplitęs Žemaitijoje. Šį variantą Vilniuje platina folkloro ansamblis "Ola".

Muzika trijų dalių po šešiolika taktų, metras 3/8. Šokama poromis ratu, nors galima ir eilėmis.

### Šokio eiga

#### 1. Paėjimai ir sukimasis po ranka (16 tkt.)

##### 1 taktas

Pora šiek tiek pasisuka ėjimo kryptimi ir šoka vieną pristatomąjį žingsnį (pradėti išorine koja), sukabintas rankas modama pirmyn (1 pieš.).

##### 2 taktas

Pora šoka dar vieną pristatomąjį žingsnį pirmyn kita koja, sukabintas rankas modama atgal.

##### 3 - 4 taktas

Vaikinas, per abu taktus šokdamas vieną pristatomąjį žingsnį ta pačia kryptimi, suka merginą per dešinį petį (2 pieš.). Mergina apsisuka dviem valso žingsniais.

##### 5 - 16 taktas

Dar tris kartus pakartojami 1 - 4 takto judesiai. Tada šokėjai paleidžia rankas,



pasisuka vienas į kitą.

## 2. Paėjimai į šonus ir pasikeitimas pusėmis (16 tkt.)

1 - 2 taktas

Šokėjai šoka du pristatomojus žingsnius į dešinę (3 pieš.).

3 - 4 taktas

Šokėjai šoka du pristatomojus žingsnius į kairę (4 pieš.).

5 taktas

Šokėjai žengteli pristatomąjį žingsnį vienas kito link ir susikabina sulenktomis žemyn alkūnėmis rankomis.

6 taktas

Nepaleisdami sukabintų rankų, šokėjai nutolsta vienas nuo kito.

7 taktas

Vaikinas su mergina valso žingsniu suartėja, vaikinai paleidžia savo dešinę ir merginos kairę ranką.

8 taktas

Merginai valso žingsniu per dešinę petį sukantis po kaire vaikiną ranka, šokėjai pasikeičia pusėmis (5 pieš.).

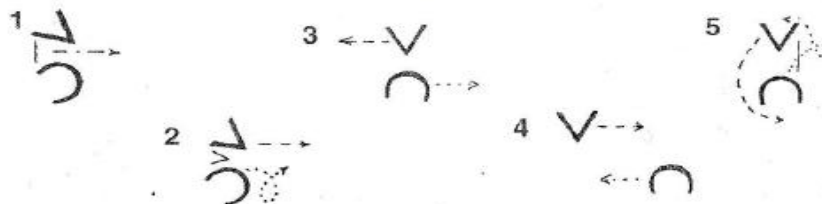
9 - 16 taktas

Pakartojami 1 - 8 takto judesiai.

## 3. Valsas (16 tkt.)

1 - 16 taktas

Šokėjai susikabina valsui ir aštuonis taktus šoka valsą, sukdamiesi į vieną, kitus aštuonis - į kitą pusę.



Parodė Budreckas Vladas, g. 1906 m. Skuodo r. Gudelių k., gyv. Plungės r. Žemaičių Kalvarijos apyl. Šarnelės k. 1987 m. ekspedicijos metu išmoko "Ūlos" ansambliciai. Melodiją šifravo E. Virbašius  
LLKC ChFR V 26 - 43(10)

Past.: Scenoje žemaičiai - RATAA, TADUJA, SALDUVĖ....?

## POLKA KETURINĖ

Šokį, kuriame visiškai nėra polkos žingsnio, šoka keturios poros (tokių grupių gali būti ne viena) arba, truputį pakeitus šokėjų išsidėstymą, bet kiek porų.  
Muzika dviejų dalių po aštuonis taktus. Metras 2/4.

Iškilmingai [1]



[2] Greičiau



### Šokio eiga

Keturios poros sustoja kvadratu, pora priešais porą. Šokėjai susikabinę kaip valsui, pusiau pasisukę šonu vienas į kitą (1 brėž.). Šokti pradeda visos poros vienu metu. Kad būtų patogiau, keturių porų šokį skirstome posmais.

I

#### 1. "Susipažinimas" (8 tkt.)

Viena priešais kitą esančios poros suartėja (1 brėž.).

##### 1 taktas

Šokėjai šoka pristatomąjį žingsnį į šalį. Žengdami žingsnį, per liemenį šiek tiek krypteli, sukabintas kaip valsui rankas taip pat krypteldami aukštyn ("viens"), o pristatydami koją – žemyn ("du").

##### 2 taktas

Poros šoka pristatomąjį žingsnį ta pačia kryptimi, tik pristatydamos kojas smagiai trepteli ("du"). Sukabintos šokėjų rankos krypteli aukštyn ir taip laikomos iki takto pabaigos.

##### 3 - 4 taktas

Suartėjusios poros nutolsta viena nuo kitos, t.y. sugrįžta į savo vietas (2 brėž.), pakartodamos 1 - 2 takto judesius priešinga kryptimi. Liemuo ir rankos dabar krypteli žemyn – aukštyn.

##### 5 - 8 taktas

Pakartojami 1 - 4 takto judesiai, tik 6 takte smagiai treptelima du kartus ("du-ir").



1 brėž.

## 2. Pasikeitimas mergaitėmis (8 tkt.)

### 1 taktas

Mergaitės ir berniukai, žiūrėdami vienas į kitą (atsisveikindami), triskart suploja savo rankomis kas aštuntinė ("viens-ir-du").

### 2 taktas

Berniukai stovi vietoje, o mergaitės žengia du plačius žingsnius priešais stovinčio berniuko link (3 brėž.) ir susikabina su juo kaip valsui (arba už alkūnių).

### 3 - 4 taktas

Susidariusios naujos poros keturiais bėgamaisiais žingsniais smagiai sukasi vietoje pasauliui (4 brėž.).

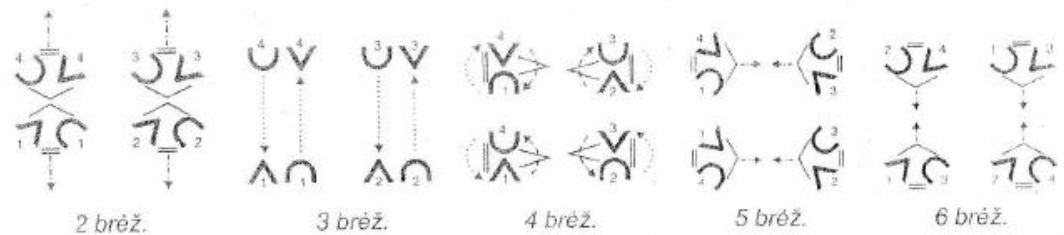
### 5 taktas

Šokėjai paleidžia rankas ir, stovėdami vienas priešais kitą, vėl triskart suploja kas aštuntinė.

### 6 - 8 taktas

Šokėjai vėl susikabina kaip valsui ir sukasi vietoje kaip per 3 - 4 taktą, tik dabar į kitą pusę.

Muzikinės frazės pabaigoje 1-asis ir 4-asis berniukai su mergaitėmis lieka pasisukę į kitą kampą – priešais juos stovinčius 2-ąjį bei 3-įjį berniuką ir jų mergaites (5 brėž.).



## II

Iš 5 brėžinyje nurodytos padėties šokėjai pakartoja I posmo judesius: suartėja, nutolsta, suploja, mergaitės vėl keičiasi. II posmo pabaigoje šokėjų poros lieka pasisukusios viena į kitą, kaip nurodyta 6 brėžinyje.

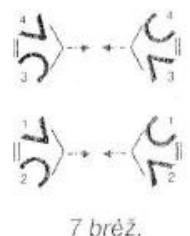
## III

Iš 6 brėžinyje nurodytos padėties šokėjai vėl pakartoja I posmo judesius ir pabaigoje lieka pasisukę, kaip nurodyta 7 brėžinyje.

## IV

Iš 7 brėžinyje nurodytos padėties šokėjai dar kartą pakartoja I posmo judesius. Pasikeitusios vietomis mergaitės sugrįžta prie tų berniukų, su kuriais pradėjo šokti I posmą.

Taigi mergaitės paeiliui pašoka su visais keturiais berniukais ir taip tarsi apeina visą ratą. Toliau šokis gali būti kartojamas nuo pradžios.



7 brėž.

## POLKA DRIBSIUKAS

Parodė Alytaus r. Simno kultūros namų folkloro ansamblis 1991 m.  
Užrašė Kazys Poškaitis.

The image shows a musical score for a polka in 2/4 time. The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked as quarter note = 132. The score consists of two staves. The first staff has a first ending bracket over the last two measures, with a second ending bracket over the final measure. The second staff continues the melody. Handwritten notes 'D', 'A', and 'D' are present above the notes in both staves.

Šokdavo neribotas porų skaičius. Muzika dviejų dalių po aštuonis taktus. Metras 2/4.

### Šokio eiga

Vaikinas ir mergina sustoja greta, susikabinę krepšeliu pro priekį (1 brėž.).

#### 1. Polkos žingsniu pirmyn (8 tkt.)

##### 1 - 8 taktas

Pora šoka polkos žingsniu ratu pirmyn, lyg truputį dribsėdama (1 brėž.).

#### 2. Persivertimai (8 tkt.)

##### 1 - 4 taktas

Šokėjai šoka beveik vietoje keturis polkos žingsnius ir, sukabintas rankas perkeldami galvą, kiekvienas apsisuka visą ratą: mergina per dešinį petį, vaikinai - per kairį (2 brėž.).

##### 5 - 8 taktas

Šokėjai pakartoja 1 - 4 takto judesius, tik apsisuka per kitą petį (3 brėž.).

Toliau šokis kartojamas nuo pradžios.



1 brėžinys



2 brėžinys



3 brėžinys

**Past. Scenoje Klaipėdos kraštas – siūlykite bendrą šokį ir atlikėjus!!!**

## SUSUKA KUKUTIS

Parodė Jūrina Bertkienė, g. 1899 m., Upynos apyl., Šilalės r.  
Užrašė Saulius Lovčikas. Melodiją šifravo Jūratė Šemetaitė.

su - su - ka ka. ku - tis liz - dy ly - pe - lie. su - su - ka, su - su - ka liz - dy ly - pe - lie.

Ratuo davo neribotas lyginis porų skaičius bet kuria proga. Ratelio muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4.

### Ratelio eiga

Susikabinę paprastai žemai visi sustoja rateliu.

#### 1. Ratas (8 tkt.)

1-8 taktas

*Susuka kukutis*

*Lizdą lypelie. 2x2*

Paprastuoju žingsniu kas ketvirtinė visa eina rateliu dešinėn.

#### 2. Sukimasis už parankių (8 tkt.)

1-8 taktas

*Susuka, susuka,*

*Lizdą lypelie. 2x2*

Ratuo tojai sukasi porose, susikabinę dešinėmis parankėmis, paskui – kairėmis parankėmis.

Ratelis kartojamas, kol šokėjai išdainuoja visą tekstą:

*Sudiejė kiaušaciūs*

*Vidurie lizda. 2x2*

*Sudiejė, sudiejė*

*Vidurie lizda. 2x2*

*Išperieji vakus*

*Gražius kūdūtus. 2x2*

*Išperieji, išperieji*

*Gražius kūdūtus. 2x2*

*Sutika žvirblatį*

*Krūma vidurie. 2x2*

*Sutika, sutika*

*Krūma vidurie. 2x2*

*Parvedie žvirblatį*

*Vakų dabuotie. 2x2*

*Parvedė, parvedė*

*Vakų dabuotie. 2x2*

*Nebrada kukutis*

*Sava vaikielių. 2x2*

*Nebrada, nebrada*

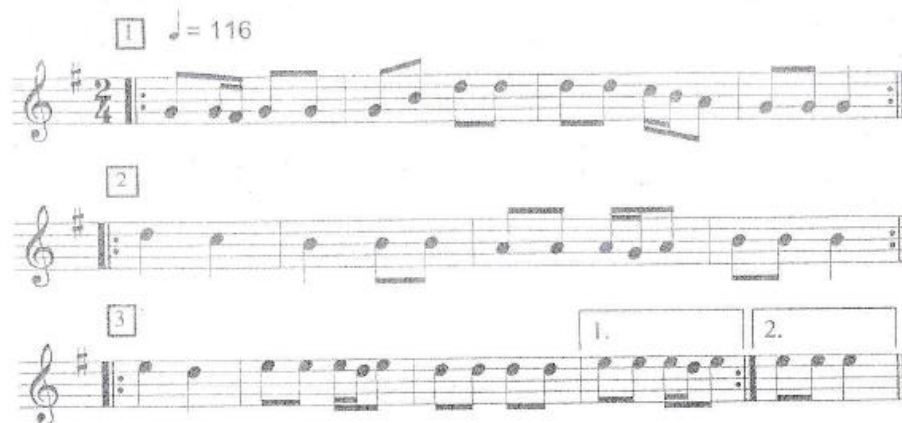
*Sava vaikielių. 2x2*

Past.: Scenoje vaikai - .....

## BLEZDINGELĖ (LESTINGIS)

Parodė ir pagrojo Danutė Narkienė, g. 1938 m., gyv. Stalgėnų - Mitašaičių k., Plungės r.  
Užrašė Kazys Poškailis 1989 m., melodiją šilravo Daiva Tumėnaitė.

1 ♩ = 116



2

3

1. 2.

Folkloro ansambliai yra parsivežę šį šokį į Vilnių iš Šiaurės Žemaitijos gal penketu metų anksčiau nei pateikiamas aprašas. Tai porinis grupinis pasilinksminimų šokis. Muzika trijų dalių po aštuonis taktus. Metras 2/4.

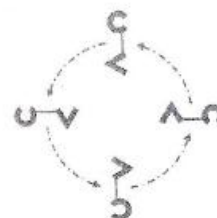
### Šokio eiga

Poros, susikabinusios vidinėmis rankomis paprastai žemai, sustoja ratu (1 brėž.).

#### 1. Poros ratu (8 tkt.)

##### 1 - 8 taktas

Poros šoka polkos žingsniu ratu į dešinę (1 brėž.).



1 brėžinys

#### 2. Paėjimai (8 tkt.)

##### 1 taktas

Pora paleidžia sukabintas rankas, šokėjai pasisuka vienas į kitą ir kiekvienas paeina du žingsnius dešinėn (2 brėž.).

##### 2 taktas

Visi sutrepsi vietoje ("viens - ir - du").

##### 3 - 4 taktas

Šokėjai, pasisukę per kairius pečius po pusę rato, paeina į kairę (t.y. sugrįžta atgal) ir vėl sutrepsi vietoje.

##### 5 - 8 taktas

Šokėjai pakartoja 1 - 4 takto judesius.

### 3. Plojimai ir sukimasis (8 tkt.)

#### 1 taktas

Stovėdami vienas priešais kitą, šokėjai du kartus suploja priešais save ("viens - du").

#### 2 - 4 taktas

Šokėjai poroje praeina vienas kitą trepsėtinės polkos žingsniu dešiniaisiais pečiais (3 brėž.). Ištiesdami rankas už partnerio nugaros, jie susikabina išvirkščia šaudykle (4 brėž.) ir apsisuka visą ratą pasauliui. Baigiantis 4 taktui, pasisuka per dešinį petį poroje vienas į kitą.

#### 5 - 8 taktas

Pakartojami 1 - 4 takto judesiai (galima praeiti kairiais pečiais ir sukis vietoje prieš saulę). Baigiantis 8 taktui, pora vėl susikabina kaip šokio pradžioje.

## II

### 1. Merginos sukimasis po ranka (8 tkt.)

#### 1 - 8 taktas

Šokėjai šoka tuo pačiu polkos žingsniu ratu prieš saulę; mergina sukasi per dešinį petį po pakelta dešine vaikinų ranka (5 brėž.). Guvensnės merginos apsisuka daugiau kartų, lėtesnės - vieną du.

### 2. 3. Paėjimai, plojimai ir sukimasis (8+8 tkt.)

#### 1 - 16 taktas

Visi pakartoja I posmo atitinkamas figūras.

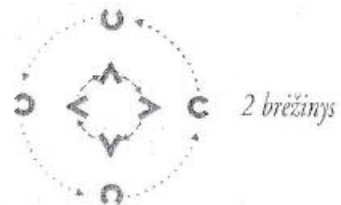
## III

### 1. Ratu priešingomis kryptimis (8 tkt.)

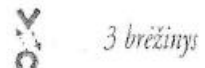
Šokėjai paleidžia rankas.

#### 1 - 8 taktas

Šokėjai pavieniui šoka polką. Vaikinai vidinį ratą suka prieš saulę, merginos - pasauliui (6 brėž.).



2 brėžinys



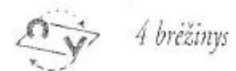
3 brėžinys

### 2. 3. Paėjimai, plojimai ir sukimasis (8+8 tkt.)

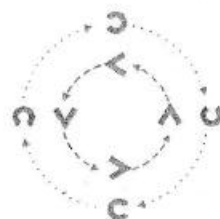
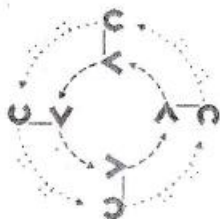
#### 1 - 16 taktas

Šokėjai pakartoja I posmo atitinkamas figūras.

Šokį galima pakartoti.



4 brėžinys



Past.: ... it kiti visokie populiarūs, smagūs vakaronių šokiai: Dirižablis, Ant kalno karklai, Kadagys, Gričėnikė, Drailinas ir t.t. ir t.t. ....